Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 125. Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ 7 (19) Iunie 1888.

Braşovŭ, 6 Iunie st. v. 1888.

„Eu şi armata mea“.

Aceste cuvinte, în carĭ culminéză cuprinsulŭ celei dintâiu enunciaţiunĭ a noului împĕratŭ germanŭ Wilhelm alŭ doilea, suntŭ espresiunea întregeĭ luĭ firĭ. Elŭ e soldatŭ din creştetŭ pĕnă'n tălpĭ. De aceea primulŭ sĕu cuvêntŭ îlŭ adreséză armateĭ, spre a-o asigura, că va păzi gloria şi onórea ei în spiritulŭ moştenitŭ dela premergĕtorii sĕi.

E naturalŭ, că pretutindenĭ se aştéptă cu cea mai mare încordare enunciaţiunile tînĕrului împĕratŭ, vrêndŭ sĕ se cunóscă intenţiunile şi scopurile aceluia care, ajunsŭ în fruntea puternicei împĕrăţiĭ germane, va esercia o mare influinţă asupra destinelorŭ Europei.

„Eu şi armata mea“; aceste cuvinte dau timbrulŭ adevĕratŭ situaţiunei, ce a creat'o Germaniei şi Europei militarismulŭ modernŭ. Armata e adĭ totulŭ şi tóte se facŭ pentru armată. Unde rĕmâne însĕ poporulŭ?

Se observă cu óre-care surprindere, că Wilhelm II şi-a îndreptatŭ primulŭ cuvêntŭ către armată şi nu către poporŭ şi se accentuéză, că acum trei lunĭ rĕposatulŭ sĕu tată îndată după sosirea sa în Germania s'a adresatŭ către poporulŭ germanŭ.

Noulŭ împĕratŭ, care numĕră două-decĭ-şi-nouĕ de anĭ, se dice că are o voinţă tare şi este plinŭ de mândriă şi de ambiţiune. Óre sĕ fiă adevĕratŭ că ar fi unŭ soldatŭ care arde de dorinţa de a-şĭ câştiga gloriă şi laurĭ în rĕsboiu?

„Acéstă faimă“ — dice National Ztg.“ — „au lăţit'o numai inimicii păciĭ. Fiecare rege alŭ Prusiei şi împĕratŭ germanŭ trebue sĕ fiă soldatŭ în timpulŭ acesta când toţĭ sunt înarmaţĭ până 'n dinţĭ; dér soldaţii germanĭ sunt înainte de tóte păzitorĭ ai păciĭ“.

Numai dela statele celelalte — adauge fóia berlinesă — va depinde, decă Germania va puté păzi şi în viitorŭ pacea lumeĭ.

În ce privesce pe Francia ea pare a fi hotărîtă de a încungiura orĭ-ce provocare, Foile francese pledéză tóte pentru o politică cumpĕtată. „Sĕ fimŭ“, dicŭ ele „moderaţĭ şi mândri; o provocaţiune séu o umilire ar avé aceleaşĭ urmărĭ“.

Suntŭ liniştiţĭ dér Francesii, luândŭ posiţiunea defensivă de mai înainte şi faţă cu noulŭ împĕratŭ germanŭ.

Din proclamaţiunea ce-o va adresa către poporŭ se va vedé pe ce pune noulŭ împĕratŭ germanŭ mai mare greutate. Acéstă proclamaţiă, se asigură, va accentua, că politica esterióră a Germaniei va fi condusă în spiritulŭ împĕraţilorŭ Wilhelm I şi Fridericŭ III şi că va avé de scopŭ mai cu sémă apărarea tractatelorŭ esistente.

Aşadér tênĕrulŭ împĕratŭ e decisŭ — cum ne spune şi organulŭ conservatorilorŭ — a păşi în urmele lui Wilhelm victoriosulŭ spre a se lupta „pentru cele mai marĭ bunurĭ ale naţiunei germane, pentru creştinismŭ şi monarchiă“.

Cine póte sci adĭ ce va rĕsări din acéstă luptă?

Vilhelm II către armată.

Noulŭ împĕratŭ Vilhelm II a datŭ următorulŭ ordinŭ de di pe armată:

Pre când armata tocmai acuma a depusŭ semnele esterióre de jale pentru împĕratulŭ şi regele Vilhelm I, mult veneratulŭ meu moşŭ, a căruia memoriă va trăi vecĭnicŭ în inimĭ, ea sufere prin mórtea întêmplată adĭ la 11 óre 5 min. a. m. a scumpului şi multŭ iubitului meu tată, a Maiestăţiĭ Sale împĕratului şi regelui Fridericŭ III o nouă lovitură grea. Suntŭ în adevĕrŭ dile seriόse de doliu, în carĭ după orênduirea lui Dumnedeu am ajunsŭ în fruntea armatei, şi este în adevĕrŭ o inimă adêncŭ mişcată, din care adresezŭ *primulŭ cuvêntŭ către armata mea.*

Increderea însĕ, cu care păşescŭ la loculŭ, unde mĕ chiamă voia luĭ Dumnedeu, este tare şi nestrămutată; căcĭ sciu ce sêmţĕmêntŭ pentru onóre şi datoriă au plântatŭ gloriosii mei antecesorĭ în armată, şi sciu în ce 'mare mĕsură s'a probatŭ acestŭ sêmţĕmêntŭ totdéuna şi în tóte timpurile.

În armată este alipirea tare şi neclătinată către capulŭ oştirei, acea moştenire, care trece dela tată la fiu, din generaţiă în generaţiă; şi astfelŭ vĕ presentezŭ icóna moşului meu, care ne stă tuturorŭ înaintea ochilorŭ, a gloriosului şi venerabilului capŭ alŭ armatei, icónă ce nu se póte cugeta mai frumósă şi mai însufleţitóre; vĕ presentŭ pe scumpulŭ meu tată, care încă ca principe de corónă şi-a câştigatŭ unŭ locŭ onorificŭ în analele armatei, precum şi unŭ şirŭ lungŭ de glorioşĭ străbunĭ, a cărorŭ nume strălucescŭ în istoriă şi a cărorŭ inimĭ au bătutŭ caldŭ pentru armată.

Astfelŭ suntemŭ una — *eu şi armata* — astfelŭ suntemŭ născuţĭ unulŭ pentru altulŭ şi astfelŭ voimŭ sĕ fimŭ strînsŭ uniţĭ necontenitŭ, fiă după voinţa luĭ Dumnedeu pace orĭ furtună!

Acum 'mĭ veţĭ presta jurămêntulŭ de credinţă şi de supunere — şi eu vĕ făgăduescŭ, că nu voiu uita niciodată, că ochii antecesorilorŭ mei din cealaltă lume privescŭ la mine, şi că odinióră voiu trebui sĕ le dau sémă despre gloria şi onórea armatei!

Castelul *Friedrichskron*, 15 Iunie 1888.

Wilhelm.

Afacerea „revoltei“ din Turţŭ.

Turţŭ, 15 Iunie 1888.

Stimate Domnule Redactorŭ! In anulŭ trecutŭ diarele ungurescĭ bucinau cu mare plăcere lumeĭ, că comuna Turţŭ din comitatulŭ Ugocei s'a revoltatŭ. Despre colportarea acestei scirĭ şi D-vóstre aţĭ binevoitŭ a lua notiţă — la timpulŭ sĕu. Ca sĕ se convingă publiculŭ nostru cetitorŭ, câtŭ de tendenţióse şi nedrepte suntŭ foile ungurescĭ faţă cu orĭ ce întêmplare privitóre la Românĭ, îmĭ iau voiă a vĕ arăta adevĕrata stare a lucrului, atâtŭ cu privire la începutulŭ, câtŭ şi cu privire la sfêrşitulŭ „rĕscóleĭ“ amintite.

Precum tóte comunele necomassate, astfelŭ şi comuna Turţŭ îşĭ are hotarulŭ sĕu împărţitŭ în locŭ de păşune (păscuu) şi în agrii sĕmĕnaţĭ. Doi locuitorĭ veneticĭ, observândŭ că păşunea din hotarulŭ luĭ Dumnedeu e destulŭ de mărişóră, veniră la idea sĕ esploateze dreptulŭ comunalŭ în favorulŭ lorŭ. Astfelŭ unulŭ din ei, dispunêndŭ de vite, ară vre-o 30 de jugĕre din păşune şi le sĕmĕnă cu grâu de tómnă, celalaltŭ însĕ, neavêndŭ vite, adună vre-o 900 de oi străine cu scopulŭ ca sĕ le pască pe hotarulŭ comunei, primindŭ pentru acésta câte 1 fl. de óie, se'nţelege, că pentru punga sa.

Pe aceştĭ doi cutezătorĭ veneticĭ primăria comunală i-a avisatŭ la timpulŭ sĕu, ca sĕ nu semene acolo, unde nu vorŭ puté secera, nicĭ sĕ mai ostenéscă cu adunarea oilorŭ la păşune, căcĭ preţulŭ păşunei nu-lŭ vorŭ puté ei numĕra în vecĭ. Dér Jidanii, încredêndu-se în meseria lorŭ — pe unulŭ a-lŭ ademeni, pe altulŭ a-lŭ intimida, prin acésta apoi a face presiune asupra opiniunei publice a comunei întregĭ — făcură aşa precum şi-au pusŭ în gândŭ.

Poporulŭ măhnitŭ de atâta impertinenţă şi cutezanţă a acestorŭ doi jidanĭ — veniţĭ nu de multŭ aicea cu fluerulŭ în gură şi cu coşarca în spinare — începŭ a murmura şi a pretinde dela primăria comunală sĕ-şĭ facă datorinţa, sĕ-i înprocesueze, sĕ-i scótă din averea răpită, până când încă n'au întratŭ în folosinţa ei.

Observându-se însĕ, că primarulŭ amână diua de adĭ pe cea de mâne, că primăria din técă face pungă, că holdele se apropiau de secerişŭ şi oile de îngrăşatŭ, — ca nu cumva sĕ fiă rătăcirea cea de apoi mai rea decâtŭ cea dintâi, vre-o 400 de bărbaţĭ se inroléză împrejurulŭ curatorelui primarŭ, a antistiei bisericescĭ, şi se apucară sĕ-şĭ facă singurĭ dreptate. Ciurdile de vite ale comunei le mânară în sĕmĕnătură, oile le alungară peste hotarŭ şi nu se opriră cu ele până la curtea solgăbirĕului; pe solgăbirĕu îlŭ rugară apoi sĕ dispună în privinţa oilorŭ cum va vré, dér în hotarulŭ Turţului n'au ce căuta aceste oi.

Acésta este procederea, căreia Ungurii 'i deteră coloritulŭ unei revolte selbatice.

Jidanii — vedĭ bine, după natura lorŭ — în locŭ sĕ-şĭ apere holdele şi turmele de oi, se furişară pe o cale laterală şi o luară la sănĕtósa dreptŭ spre casarma gendarmilorŭ. Aicĭ, codindu-se la umbra baionetelorŭ, cerură sfatulŭ a trei advocaţĭ şi astfelŭ plămădiră planurile infernale pentru devastarea locuitorilorŭ turţenĭ.

Sĕmĕnăturile călcate le preţuiră la 840 fl., pagubele causate prin îndepărtarea oilorŭ le socotiră în peste 1000 fl. Intentară procesŭ şi pe calea politică pentru daunele causate, şi pe calea criminală pentru tragerea în dungă a clopotelorŭ şi pentru mai susŭ amintita imitaţiune a fugiĭ Israelitenilorŭ din Egiptŭ.

Tótă érna tribunalele din Halmiu şi Satu-mare fură ocupate cu investigarea revoluţiunei din Turţŭ. Se citară şi colportară o mulţime de ómenĭ prin tină, frigŭ, vremurile cele mai cumplite; doi inşĭ numai prin minune scăpară de nu fură spintecaţĭ de nisce lupĭ turbaţĭ; nicĭ chiar preotulŭ nu a putută rĕmâné nehărţuitŭ şi în contra lui se provocară ticăloşii de Jidanĭ la o mărturiă, după care clopotele s'arŭ fi trasŭ în dungă la propriulŭ îndemnŭ alŭ preotului. Numita mărturiă însĕ, la înfăţişare, declară, că nu numai nu póte fasiona nimicŭ contra d-lui preotŭ, dér în acea di nicĭ măcarŭ nu l'a vĕdutŭ.

In fine însĕ, *dreptatea, proptită de energia poporului, a învinsŭ.* Pretensiunile satanice ale Jidanilorŭ în tóte forurile au fostŭ respinse şi astfelŭ procesulŭ „revoluţiunei“ s'a sfîrşitŭ.

Pentru ca însĕ sĕ nu se pótă dice, că Românulŭ a învinsŭ asupra semitului, tribunalele au aflatŭ de bine *uni-sono a judeca şi pe Românĭ la suportarea imprumutată a speselorŭ de procesŭ.*

S'a apelatŭ contra acésta şi vomŭ vedé ce va fi; astădĭ însĕ vedemŭ deocamdată atâta, că Românilorŭ li-s'a făcutŭ fórte mare nedreptate prin aceea, că nu numai nu li-s'au înapoiatŭ banii daţĭ advocatului apĕrătorŭ, nu numai că n'au fostŭ rebonificaţĭ pentru perderea de timpŭ şi strapaţiile cele multe, şi nu numai că nu li-s'a datŭ satisfacţiune din partea Evreilorŭ pentru încălcarea proprietăţii lorŭ, dér *au mai fostŭ condamnaţĭ şi la suportarea imprumutată a speselorŭ de procesŭ.*

Mai observŭ, că în totŭ cursulŭ procesului a fostŭ caracteristică nisuinţa investigatorilorŭ de a da de cutare-va sobolŭ, nevoindŭ sĕ recunóscă, că adevĕraţii sobolĭ în casulŭ de faţă au fostŭ ceĭ doi Jidanĭ provocatorĭ.

U. a. f. n.

SCIRILE DILEI.

Maiestatea Sa monarchulŭ *a dăruitŭ câte 150 fl.* pentru bisericele române gr. cat. din *Dumbrava* şi *Iosipŭ.*

***

Esamenele şcolei de fete a Asociaţiunei transilvane se vorŭ ţiné în 27, 28 şi 29 Iunie s. n. Comitetulŭ va fi representatŭ la esamene prin d-lŭ profesorŭ seminarialŭ Iónŭ *Popescu*, ca delegatŭ în afacerile şcolare. Asemenea va asista la aceste esamene comisiunea esmisă din partea comitetului în persónele domnilorŭ *Bariţiu* şi *Măcelariu*. Esamenele se vorŭ încheia prin esecutarea unei cântărĭ de tóte elevele; directorulŭ va rosti o cuvêntare, se vorŭ ceti apoi catalógele elevelorŭ şi se vorŭ împărţi testimoniele.

***

Mercurĭ a sositŭ în Bucurescĭ d. *M. Cogălniceanu* însoţitŭ de doctorulŭ Neagoe, venindŭ din Constanţa unde şi-a făcutŭ reconvalescenţa. Ilustrulŭ bĕtrânŭ s'a întrămatŭ fórte bine, dice „Unir.“, şi de mulţĭ anĭ nu l'am vĕdutŭ cu atâta vervă ca cum este acum.

***

D-nulŭ loc.-colonelŭ din armata română *M. Groza*, comandantulŭ reg. 14 de dorobanţĭ cu garnisóna în Romanŭ, este numitŭ din partea României membru în comisiunea pentru stabilirea graniţelorŭ între Austro-Ungaria şi România.

***

Administraţia de rĕsboiu din Bucurescĭ a aprobatŭ introducerea în armata română a *revolverului* inventatŭ de d-lŭ căpitanŭ *Dimancea.* Acesta va pleca în curêndŭ în străinătate pentru a fabrica revolverulŭ sĕu.

***

D-lŭ Dr. Iónŭ *Neagoe*, medicŭ în Bucurescĭ, va fi trimisŭ de guvernulŭ românŭ în străinătate ca sĕ studieze bóla *pelagră.*

***

La tribunalulŭ din Sătmarŭ fŭ numitŭ jude d-lŭ *Iosifŭ Popŭ*, fostŭ subjude la judecătoria din Seinĭ.

* *
*

Comisiunea pentru *mĕsurarea de dare*, întrunită în casa sfatului Nr. 1 din cetatea Brașovului, șĭ-a începutŭ în 18 l. c. pertractările sale. In 19 l. c. vinŭ la rêndŭ *neguțătorii*, ér în 20 Iunie st. n. *birtașii*.

* *
*

La concursulŭ d-luĭ proto-pretore Ales. Belle apărutŭ în Nr. 119 alŭ fóieĭ nóstre, pe pag. 4-a, pentru *ocuparea postului de notarŭ comunalŭ în comuna mare Țințari*, observămŭ că *ḑiua alegereĭ este* **29 Iunie**, ér nu 26 Iunie, cum din eróre s'a publicatŭ.

Fridericŭ III
împĕratulŭ Germaniei.

La 18 Octomvre 1831, aniversarea bătăliei dela Lipsca, tunulŭ anunța locuitorilorŭ din Berlinŭ nascerea unuĭ principe în palatulŭ din Postdamŭ, care la 13 Noemvre acelașŭ anŭ fŭ botezatŭ cu numele de Fridericŭ-Wilhelm-Nicolai-Carolŭ. Și acéstă nascere fŭ unŭ evenimentŭ dulce pentru dinastia casei de Hohenzollern, a căreĭ succesiune era astfelŭ asigurată.

Copilăria luĭ Fridericŭ III se petrecŭ sub veghiarea mameĭ sale, împĕrătésa Augusta, femeă eminentă, alu căreĭ spiritŭ literarŭ și artisticŭ era în stare a tempera óre cum asprimea militară ce domina la curte.

In 1840 însĕ, crescerea împĕratuluĭ se luă din mâna femeilorŭ și fŭ încredințată colonelului d-Unruh, cu care făcŭ studiile sciințifice și militare. Pe lângă aceste studiĭ împĕratulŭ învĕță și douĕ meșteșugurĭ: dulgheria și legătoria de cărțĭ.

Când împlini 18 anĭ Fridericŭ fŭ trimesŭ la universitatea din Bon unde până la anulŭ 1852 învĕță dreptulŭ. După aceea, reîntorsŭ la Berlinŭ, trecŭ prin diferitele grade ale armateĭ prusiane, până în anulŭ 1860 când fŭ numitŭ locotenentŭ-generalŭ, conformŭ tradițiunilorŭ dinastiei. In acéstă calitate elŭ făcŭ campania din Danemarca, în statulŭ major al feldmareșalului Wrangel, ér în 1866 fŭ numitŭ generalŭ de infanteriă, și luă parte în campania dela Sadova, ca comandantŭ al armateĭ de Oder.

La isbucnirea resbeluluĭ franco-germanŭ, 1870, fŭ pusŭ în capulŭ corpuluĭ alŭ 3-lea de armată, din care făceau parte corpurile bavareze. Plecatŭ din Spire, și îndreptându-se spre Lauter și Laudau, făcŭ prima ciocnire la Wissemburg. Puținŭ după acésta reportă victoria dela Woert séu Reichshoffen, unde puse 75,000 de Germanĭ în contra a 35,000 de Francesĭ. După ce făcŭ sĕ se învestéscă Strasburgulŭ cu corpurile badese și würtembergese, sub comanda generaluluĭ Werder, Fridericŭ III eșî din Alsația, traversă Vosgele pentru a se uni cu aripa stângă a principeluĭ Fridericŭ Carolŭ; audindŭ însĕ despre retragerea generalilorŭ Mac-Mahon și Failly spre sudŭ, se îndréptă spre Nancy și ocupă pe rêndŭ Vitry-le Francais, Chalons. In timpulŭ acesta, generalulŭ Mac-Mahon, a căruĭ armată fŭ reformată, se furișă și părăsi Marne spre a merge în contra Metului. La noutatea asta Fridericŭ Wilhelm făcŭ o mare conversiune spre drépta și cu tóte cele patru ḑile ce avea înainte generalulŭ Mac-Mahon, îlŭ ajunse sub zidurile Sedanuluĭ unde îĭ dete o bătae rĕmasă memorabilă în anale. Acĭ generalulŭ fŭ rănitŭ și spre séră Napoleon III ridică stégulŭ albŭ, capitulândŭ cu 83,000 ómenĭ între carĭ 4000 de oficerĭ. Indată după acéstă victoriă, care determină revoluțiunea din 4 Septemvre și proclamarea republiceĭ în Francia, corpulŭ alŭ 3-lea și 4-lea se îndreptară spre Parisŭ pe care-lŭ asediă.

După capitularea Parisului Fridericŭ-Wilhelm fŭ numitŭ feldmareșalŭ alŭ Prusieĭ, titlu care nu fusese datŭ nicĭ o dată până atuncĭ principilorŭ din casa sa.

In urma resbeluluĭ elŭ fŭ chiămatŭ a presida comisiunea de apĕrare, care hotărî construirea séu ameliorarea fortărilorŭ spre granița francesă, austriacă și rusă. In 1875 elŭ fŭ însărcinatŭ de tatălŭ sĕu c'o misiune diplomatică pe lângă Victorŭ Emanuelŭ, destinată a cimenta unirea celorŭ douĕ țĕrĭ. La 1878 apoĭ fŭ desemnatŭ ca regentŭ, când atentatulŭ luĭ Nobiliny sili pe bĕtrânulŭ suveranŭ a sta în repausŭ maĭ multe lunĭ.

In cele din urmă murindŭ tatălŭ sĕu, la 10 Martie anulŭ acesta elŭ fŭ proclamatŭ împĕratŭ alŭ Germaniei.

In acéstă din urmă calitate elŭ sciŭ sĕ câștige simpatia universală, prin curagiulŭ ce arătă în lupta sa contra uneĭ bóle teribile, prin eroismulŭ uneĭ atâtŭ de nobile simplitățĭ, cu care se puse la disposițiunea poporuluĭ sĕu înfruntândŭ ostenelile și pericolele uneĭ lungĭ călĕtoriĭ pentru a veni la postulŭ sĕu. Acéstă simpatiă deveni și maĭ mare când se vĕḑŭ manifestândŭ iubirea de liberalismŭ și dreptate.

Perderea ce indură acum Germania prin mórtea acestuĭ împĕratŭ, e mare pentru întrégа Europă și 'n deosebĭ pentru noĭ Româniĭ. Sĕ 'lŭ plângemŭ dér.

*

„*Românulŭ*“ vorbindŭ despre mórtea împĕratuluĭ încheiă articululŭ sĕu astfelŭ:

„Câtŭ pentru noĭ Româniĭ,

atâtŭ timpŭ, câtŭ va dura memoria vitejielorŭ române în rĕsboiulŭ Independințeĭ, vitejiĭ pe carĭ nimenĭ nu le aplaudă maĭ frățesce și maĭ sincerŭ decâtŭ vĕrulŭ și fratele Regeluĭ nostru, principele imperialŭ, Fredericŭ-Wilhelm;

atâtŭ timpŭ, câtŭ va dura memoria ajutoruluĭ ce principele imperialŭ, Frederic-Wilhelm, dede cestiunilorŭ române, pertractate în cabinetele europene;

atâtŭ timpŭ, câtŭ va dura memoria primireĭ afectuóse și binevoitóre ce principele imperialŭ făcea Românilorŭ carĭ aveau fericirea sĕ'lŭ vadă și sĕ-ĭ vorbéscă:

memoria împĕratuluĭ Fredericŭ III alŭ Germanieĭ nu va peri dintre noĭ.

Vale, amatissime imperator!“

Concerte și petrecerĭ.

Dumінecă, la 1 Iuliu n. c., se va da în *Teușŭ* unŭ concertŭ împreunatŭ cu jocŭ. Venitulŭ curatŭ e destinatŭ pentru ajutorarea școlelorŭ gr. cat. de acolo. Inceputulŭ la 4 óre d. a.

Prețulŭ intrăreĭ: de persónă 1 fl. v. a. de familiă 2 fl. v. a.

Supra-solvirĭ și oferte marinimóse, primindu-se cu mulțămită, se vorŭ quita pe cale ḑiaristică.

*

Inteligința română din D. Sânmărtinŭ și giurŭ va arangia o petrecere de véră Duminecă în 1 Iuliu st. n. a. c. în comuna *Boziașŭ*, în grădina proprietaruluĭ Iónŭ Sabău. In casŭ de timpŭ nefavoritorŭ va sta la disposițiune o localitate acomodată. Venitulŭ e destinatŭ pentru decorarea bisericeĭ nou edificate din comuna Boziașŭ. Inceputulŭ la 3 óre p. m.

Prețulŭ de intrare: de familiă 2 fl., de persónă 1 fl. v. a.

Oferte marinimóse se primescŭ cu mulțămită și se vorŭ quita pe cale ḑiaristică.

D. Sânmărtinŭ, 6 Iunie 1888.

Vasiliu Moldovanŭ, preș. la sedr. orf. președinte. *V. Zehanŭ*, advocatŭ, vicepreședinte. *Simionŭ Caluțiu*, advocatŭ, cassarŭ. *Iacobŭ Macarciu*, adm. protop. controlorŭ.

Comitetulŭ arangiatorŭ: Ales. Moldovanŭ, proprietarŭ. Ales. Muthu, teologŭ absolutŭ. Eugeniu Branŭ iuristŭ. Conte Louis Norman, stud. silv. Simeonŭ Ciuchina, proprietarŭ, Dănilă Munteanu, notarŭ cerc. Emil. Gerasimŭ, pract. de dreptŭ. Virgiliu Orosŭ, medicinistŭ.

*

Solistulŭ în flaută alŭ musiceĭ orășănescĭ, *Iohn Thiele*, care plécă în orașulŭ sĕu natalŭ Hamburg, va da *Mercurĭ în 20 Iunie st. n.* unŭ concertŭ de adio în sala otelului Nr. 1. D-lŭ Thiele este cunoscutŭ publicului nostru amatorŭ de musică ca unŭ escelentŭ flautistŭ și sperămŭ că concertulŭ sĕu ultimŭ va fi cu atâtŭ maĭ bine cercetatŭ, cu câtŭ șĭ-au oferitŭ concursulŭ lorŭ și d-șóra Hiemesch, și domniĭ Hintz, Krause, Frank, Theimer, Simon și Pöschl. Programa este următórea:

1. Popp W. piesă mare de concertŭ. d. Iohn Thiele. 2. Vieuxtemps H. „Andante și finale“ din concertulŭ pentru violoncello. d. K. Pöschl. 3. Brahms a) „Mainacht“ b) Liebestreu, cântate de d. E. Hintz. 4. Kummer-Doppler „trio cu flauta“ d-niĭ Thiele, Theimer și Simon. 5. Schumann Rob: „Frauenliebe u. Leben“ (1—4) cântatŭ de d-șóra Hiemesch 6. Eberhardt G. a) Wiegenlied b) Gnomentanz esec. pe violină de măestrulŭ Krause 7. Nicolai: duetŭ din opera „Lustigen Weiber von Windsor,“ cântatŭ de d-șóra Hiemesch și d. Hintz 8. Terschak: Rhapsodie américaine“ de concertistulŭ Thiele.

Intêmpiărĭ diferite.

Trăsnete. Tempestățile din 6 și 7 Iunie n. c. au maĭ causatŭ următórele nenorocirĭ: In comuna Calota-Sâncraiu, lângă Huedinŭ, unŭ feciorŭ a fostŭ trăsnitŭ în turnŭ pe când trăgea clopotele de vreme grea; asemenea se întêmplă și în Calota-mare c'unŭ altŭ individŭ, care fŭ trăsnitŭ tocmaĭ când trăgea clopotele și nu apucă sĕrmanulŭ sĕ se bucure de ceĭ doĭ copiĭ gemenĭ aĭ sĕĭ, carĭ tocmaĭ atuncĭ se nasceau. — In Ciucŭ-Sânmihaiu trăsnetulŭ consumă în flacărĭ șura locuitoruluĭ Antal András, arḑêndŭ împreună cu ea unŭ grajdŭ și alte clădirĭ economice. Totŭ în acea comună fŭ lovită de trăsnetŭ și șura locuitoruluĭ Szava Janos, fără însĕ sĕ se fi aprinsŭ. S'au spăriatŭ însĕ servitoriĭ, carĭ tocmaĭ atuncĭ eșiră din șură, și carĭ căḑură josŭ amețițĭ, fără a lĭ-se fi întêmplatŭ nimicŭ alt-ceva. — In Csobotfalu fură trăsnite 3 vite, carĭ se refugiară sub crengile unuĭ arbore înaltŭ. — In Mediașŭ trăsnetele se succedau unulŭ după altulŭ. Bĕtrâniĭ spunŭ, că în viéța lorŭ n'au vĕḑutŭ asemenea vreme grea. Douĕ trăsnete în turnulŭ bisericeĭ, alte douĕ trăsnete în școla de gimnastică. Conduse fiindŭ însĕ în pămêntŭ de parafulgere, n'au causatŭ nicĭ o pagubă. Casa cu etagiu a primaruluĭ orășenescŭ a fostŭ aprinsă de trăsnetŭ, dér foculŭ fŭ repede stinsŭ.

Literatură.

Romaenische Revue, politisch-litterarische Monatschrift. Herausgeber Dr. *Cornelius Diaconovich*, Direction in Resicza. Prenumerationspreise für Oesterreich-Ungarn ganzjährig 10 fl. — VI Heft. Inhalt: Das Szörényer Mandat. — Von der

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Snóve și povești slavice
Istorisite după F. S. Kraus.

Văcarulŭ voinicŭ și văcuța bălțată.

A fostŭ odată unŭ moșneagŭ. Moșneagulŭ avea unŭ feciorŭ și trăia într'o pădure. De sĕracŭ ce erau se hrăniau numaĭ cu pâne gólă. Intr'o ḑi feciorulŭ se duse la câmpŭ și întêlni nisce ómenĭ mâncândŭ unŭ curcanŭ friptŭ și alte soiurĭ de carne; după ce se întórse acasă, povesti tată-sĕu, ce a vĕḑutŭ. „Am vĕḑutŭ nisce ómenĭ mâncândŭ unŭ curcanŭ friptŭ și alte soiurĭ de carne. Décă nu îmĭ veĭ da și mie de mâncare, ce-am vĕḑutŭ că mâncă ómenii dela câmpŭ, eu nu maĭ stau cu tine.“ Tată-sĕu îĭ ḑise: „Eu nu te potŭ hrăni, dragulŭ tatii, cum se hrănescŭ ómenii dela câmpŭ. vedĭ tu că și eu mĕ hrănescŭ numaĭ cu pâne gólă. Décă vreĭ sĕ maĭ rĕmâĭ cu mine, bine, ne-omŭ înțelege. Décă nu'țĭ maĭ ticnesce traiulŭ aicĭ, poțĭ pleca dragulŭ tatiĭ, și Dumnеḑeu sĕ te norocéscă.“

Feciorulŭ atâta a așteptatŭ sĕ-ĭ ḑică tată-sĕu; șĭ-a luat straiele, multe puține, câte avea și a plecatŭ la câmpŭ. Pe drumŭ ajunse la unŭ hanŭ și trase acolo. Hangiulŭ îlŭ întrebă: „Ce cauțĭ tu pe aicĭ!“ Feciorulŭ îĭ spuse, că a plecatŭ sĕ-șĭ caute vre-o slujbă. Hangiulŭ grăi: „Și ce-aĭ cere pe anŭ simbriă, sĕ n'aĭ altă trébă, de câtŭ sĕ păzescĭ nisce vite.“ Feciorulŭ îĭ rĕspunse, că bucurosŭ se bagă argatŭ de va căpăta pe ḑi douĕ ocale de mâncare, diminéța o oca și séra altă oca. Hangiulŭ îlŭ băgă argatŭ șĭ-l puse văcarŭ.

Văcarulŭ îșĭ scóse a doua ḑi vitele la pășune. Pe la amédĭ văcariĭ îșĭ puseră masa sĕ mănânce, numaĭ elŭ săracululŭ nu avea nimicŭ de mâncare, și începŭ a se bocĭ și a plânge. Numaĭ ce vine o văcuță bălțată la dênsulŭ șĭ-lŭ întrébă: „De ce plângĭ?“ Văcarulŭ îĭ rĕspunse: „Cum n'așŭ plânge, décă n'am nimicŭ de mâncare.“ Văcuța bălțată îĭ grăi: „Nu maĭ plânge, ci apropie-te de mine și suceşte-mĭ cornulŭ celŭ dreptŭ. In cornŭ e o năframă, așterne-o pe érbă și sĕ vedĭ cum se încarcă cu mâncărĭ de totŭ felulŭ!“ Văcarulŭ era maĭ sĕ-șĭ iésă din piele de bucuriă, sucĭ cornulŭ văcuțeĭ, găsi în elŭ năframa, și o așternŭ pe iérbă; năframa se încărcă cu bucate de totŭ felulŭ șĭ văcarulŭ a mâncatŭ, până s'a săturatŭ; văcuța bălțată îĭ ḑise: „Ia năframa și o ascunde éră în cornŭ, așéḑă-o cum a fostŭ și unde a fostŭ.“ Văcarulŭ vîrî năframa în cornŭ și sucĭ cornulŭ la locŭ.

După ce a sositŭ séra acasă cu vitele, Hanginița îĭ puse văcarului o oca de mâncare pe masă, sĕ cineze. Văcarulŭ se puse sĕ mănânce, dér n'a pututŭ mânca decâtŭ jumĕtate. Hanginița îĭ spuse hangiului, că văcarulŭ nu póte mânca o oca întrégă. Hangiulŭ îĭ poruncĭ: „Bine, dă'ĭ diminéță numaĭ o jumĕtate de oca“. Până sĕ plece feciorulŭ cu vitele, hanginița 'ĭ aduse diminéța în ogradă numaĭ o jumĕtate de oca de mâncare. Nicĭ o fărâmătură n'a lăsatŭ văcarulŭ din jumĕtatea de oca și a pornitŭ cu vitele la pășune. Sórele ajunsese susŭ în cruce, ceilalțĭ văcarĭ se puseră la masă, ér elŭ începŭ a plânge, și plânse până veni văcuța cea bălțată șĭ-lŭ întrebă: „De ce plângĭ?“ Văcarulŭ îĭ rĕspunse: „Cum n'așŭ plânge décă mĭ-e fóme. Când m'am băgatŭ slugă la hangiulŭ ne-amŭ tocmitŭ sĕ 'mĭ dea în tótă ḑiua diminéța și séra câte o oca de mâncare. Adĭ diminéță mĭ-a datŭ numaĭ o jumĕtate de oca. Din pricina acésta plângŭ“. Văcuța bălțată îĭ rĕspunse: „Vino, suceşte'mĭ cornulŭ și mănâncă, sĕ te saturĭ. Văcarulŭ sucĭ cornulŭ, scóse năframa și o întinse pe iarbă, prânḑi cum i-a poftitŭ inima, și ascunse éră năframa în cornulŭ văcuțeĭ.

După ce s'a întorsŭ acasă, hanginița îĭ aduse mâncare de cină, dér numaĭ o jumĕtate de oca. Văcarulŭ se puse sĕ mănânce, dér nu putŭ mânca decâtŭ jumĕtate, jumĕtate a rĕmasŭ pe masă. Muierea hangiului îĭ spuse bărbatu-sĕu, că văcarulŭ ér n'a pututŭ mânca totŭ ce i-a pusŭ pe masă, ci numaĭ jumĕtate. Hangiuluĭ nu 'ĭ părea lucru curatŭ și 'ĭ poruncĭ nevesti-seĭ, sĕ trimétă mâne unŭ omŭ sĕ pândéscă ce mâncă văcarulŭ peste ḑi, de nu maĭ póte cina séra.

Diminéța până sĕ plece văcarulŭ cu vitele la pășune hanginița 'ĭ-aduse de mâncare, dér numaĭ o litră. Văcarulŭ n'a lăsatŭ nicĭ măcarŭ o fărîmă pe masă, și totŭ a remasŭ flămêndŭ; flămêndŭ îșĭ duse vitele la pășune. Nu eșise bine din curte și hangiulŭ trimise unŭ omŭ sĕ-lŭ pândiască. Văcariĭ se puseră la masă pe la amiadĭ, numaĭ elŭ sta de-o parte și plângea. Văcuța bălțată veni și îĭ grăi: „Adĭ nu te potŭ ajuta, că dușmaniĭ tĕĭ ne-au simțitŭ și au trimisŭ unŭ omŭ sĕ pândiască ce mâncĭ peste ḑi. De va afla hangiulŭ, că eu te hrănescŭ, mĕ ucide. Dér eu totŭ țĭ-oiu da de mâncare, numaĭ scóla'țĭ boiĭ și mână'ĭ sĕ pască;

Academie in Bucuresci. — Rundschau: Aus dem Königreiche. — Pressprozesse. — Iacob Bologa.— Ludwig Mocsáry. — Sachsen und Romänen.—Deli-Satir. Eine Erzählung aus dem Volke. Aus dem Romänischen der Th. D. Speranția, übersetzt von C. dela Tismana. — Idylle, von V. Alexandri, nach dem Romänischen von Leon Schönfeld. — 30 Jahre Römischer Geschichte in Dacien und Mösien. — Inserate.

„Candela“, fóiă bisericéscă literară, apare în Cernăuți odată pe lună și costă 4 fl. pe anŭ. Redactorŭ primarŭ *Artemiu Berariu.* — Nr. 6 dela 1 Iunie conține: Istoria catechumenatului creștinŭ (introducere). — Omiliile S-tului Iónŭ Chrisostomŭ la epistola cătră Romanĭ (urmare).,— Predică la ḑiua Inălțării Domnului, de Vasiliu Tomiucŭ. — In causa desființărei școlei reale gr. or. superióre din Cernăuțĭ. — Cuvêntarea presidială a I. P. S. S. păr. Metropolitŭ Mironŭ Romanulŭ, precum și a P. S. S. păr. episcopŭ Popasu și Mețianu cu ocasiunea deschiderei Sinódelorŭ din acestŭ anŭ.— Diverse. — Corespondență. — Se mai află și 2 articulĭ sêrbescĭ.

Incunosciințare.

Strămutându-mĕ din parochia Zalnocŭ la parochia Seplaculŭ Gherlei, rogŭ pe acei p. t. Domnĭ, carĭ ar fi binevoitŭ a colecta ceva în banĭ séu cărțĭ pe séma bibliotecei parochialĭ- școlare gr. cat. din Zalnocŭ, ca cele colectate sĕ le trimită la adresa d-lui *Georgiu Stanciu*, preotulŭ Zalnocului, séu la adresa: *Senatulŭ bisericescŭ-școlarŭ* gr. cat. alŭ parochiei *Zalnocŭ* (p. u. *Mojád.* Szilágymegye), éră din partea mea sĕ priméscă cele mai căldurόse mulțămirĭ pentru binevoitorulŭ concursŭ datŭ întru realisarea unui însemnatŭ factorŭ de cultură pentru poporulŭ nostru dela sate.

Seplacŭ, 10 Iunie 1888.

Ioanŭ Sonea,
preotŭ gr. cat.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 18 Iunie. — Din causa spațiului prea micŭ li s'a refusatŭ tuturorŭ misiunilorŭ și demnitarilorŭ din afară de a lua parte la astrucarea cadavrului împĕrătescŭ.

Berlinŭ, 18 Iunie. — În urma secțiunei s'a constatatŭ: destrucțiunea laringei prin concex, înfiltrațiune purulentă a tracheei. Secțiunea s'a făcutŭ la gâtŭ și s'au esaminatŭ laringea și plămânile. Regiunea laringei era infiltrată cu desĕvêrșire cu puroiu. Se formase o cantitate mai mare ca unŭ pumnŭ. Mackenzie declarase într'unŭ raportŭ făcutŭ la ordinulŭ împĕratului, că bóla este fără nicĭ-o îndoélă cancerŭ laringealŭ.

Împĕratulŭ a fostŭ așeḑatŭ în cosciugŭ erĭ la 5 óre după améḑŭ.

Raportŭ generalŭ

despre activitatea Comitetului de ajutorare cu Abecedare și Legendare a elevilorŭ săracĭ dela școlele române rurale din Transilvania și Ungaria propriă.

(Fine.)

Cărțĭ de *Brașovŭ* se distribuiră la adresele d-lorŭ*:*

1. Georgiu Munteanŭ înv. în Pusta Egres — 15 abcedare; 2. Teodorŭ Popŭ înv. în M. Ugra — 15 abcedare; 3. Georgiu Breteanŭ înv. în Vama — 5 abc.; 4. Mihailă Bene înv. în Giorocuta — 30 abcedare. — Suma 65 abc.

Adecă am cumpăratŭ abecedare de Petri 131. Am distribuitŭ: 146, căcĭ 15 esemplare ne rĕmăsese din anulŭ trecutŭ. Abcedare de Popescu cumpărarămŭ 100, distribuirămŭ 69, mai avemŭ nedistribuite 31 abc. Elementare de Blașŭ cumpărarămŭ 71 și distribuirămŭ 81, căcĭ aveamŭ 10 elementare rĕmase din anulŭ trecutŭ. Abcedare de Brașovŭ cumpărarămŭ 58, distribuirămŭ 65 și mai avemŭ 33, căcĭ 40 es. ne donă libraria N. I. Ciurcu. Legendare de Petri cumpărarămŭ 90 și distribuirămŭ 91 căcĭ 1 esemplar ne rĕmase din anulŭ trecutŭ. Legendare de Popescu cumpărarămŭ 20 șiḑdistribuirămŭ 17, decĭ mai avemŭ 3 esemplare rĕmase pe anulŭ viitorŭ.

Va sĕ ḑică amŭ incassatŭ 151 fl. 16 cr. Amŭ spesatŭ 128 fl. 69 cr. mai dispunemŭ de 22 fl. 47 cr. v. a.

Amŭ cumpăratŭ 360 abcedare și 110 leg., amŭ avutŭ din an. trecutŭ 15 abcedare, ni s'au donatŭ 40 abcedare, amŭ distribuitŭ 361 abcedare, 108 leg. mai avemŭ 65 abc., 2 leg.

Observare: In ḑiua de astăḑĭ amŭ mai primitŭ cu mandatŭ postalŭ dela teologii din Gherla suma de 3 fl. 65 cr. carĭ se alătură la restulŭ de cassă, prin urmare cu ḑiua de astăḑĭ face suma banilorŭ ce-i avemŭ la mână cu totulŭ 26 fl. 12 cr.

Subscrisulŭ comitetŭ îșĭ ține de datorință a aduce cea mai cordială mulțumită tuturorŭ contribuențilorŭ binevoitorĭ și-șĭ ia libertatea a se ruga din nou de sprijinulŭ căldurosŭ alŭ onoratului publicŭ pentru ajungerea scopului nobilŭ ce urmăresce.

Rodna-veche, 9 Iuniu 1888.

Flor. Porcius preș. **Ion Popŭ Reteganu** secretarŭ.

Acestŭ raportŭ s'a censuratŭ și colaționatŭ cu socotelele și s'a aflatŭ întru tóte corespunḑĕtorŭ.*)

D. u. s.

Gerasimŭ Domide. **Pompiliu Grapini.**

*) Tóte ḑiarele române suntŭ rugate a publica acestŭ Raportŭ. — **Comitetulŭ.**

Din comitate.

(Urmare.)

Comitatulŭ Turda-Arieșŭ. In luna lui Maiu: s'au estradatŭ 4 pașapórte pentru liberă trecere în România. Focurĭ s'au ivitŭ în Turda, Cristurŭ, Ludoșŭ, Baginŭ, Bogata, Tritulŭ inferiorŭ, Lupșa, Câmpenĭ și Pociaga inferióră. Paguba 3940 fl. 80 cr., dintre carĭ 1356 fl. 29 cr. au fostŭ asigurațĭ.

Adunarea comitetului administrativŭ, ținută la 13 Iunie, luă hotărîrea, ca în bugetulŭ anului viitorŭ sĕ se arunce pe fiăcare comună câte o anumită sumă pentru procurarea instrumentelorŭ necesare la stingerea foculuĭ.

Noulŭ inspectorŭ de dare Szilvasy Bela raporteză, că în luna trecută s'au incassatŭ dare directă 25,695 fl. 24 cr., ér dare militară 212 fl. 47 cr. Au rĕmasŭ însĕ restanțe: dare directă 318,694 fl. 61 cr., ér dare militară 21,592 fl. 80 cr. Cum vedemŭ, restanțele de dare și în acestŭ comitatŭ suntŭ fórte marĭ. Noulŭ inspectorŭ de dare promite însĕ în raportulŭ sĕu, că va căuta unŭ mijlocŭ mai energicŭ pentru a scóte restanțele de dare. Declară totodată, că manipularea defectuósă de până acum a banilorŭ de dare are s'o înlocuéscă printr'o manipulare corectă, prin care se va pune stavilă defraudărilorŭ.

Oficiulŭ postalŭ din P.-St.-Craiu s'a desființatŭ din causa lipsei de clientelă.

La propunerea inspectorului r. de scóle, Comitetulŭ administrativŭ a hotărîtŭ sĕ se închidă scólele clandestine israelite din Ghirișŭ și Săcalulŭ de Câmpiă. Totodată, pentru-ca Israeliții sĕ se abstĭnă a mai înființa în viitorŭ asemenea scóle clandestine, de carĭ mai 'nainte erau multe în acestŭ comitatŭ și probabilŭ că și astăḑĭ mai suntŭ,—Comitetulŭ a hotărîtŭ sĕ se céră dela ministrulŭ de culte și instrucțiune publică autorisația de a amenința pe proprietarii unorŭ asemenea scóle clandestine nu numai cu închiderea scólelorŭ întemeiate de ei, ci și cu pedépsă în banĭ.

În legătură cu acésta membrulŭ Comitetului Miksa Elek, în considerațiă, că nu numai în asemenea scóle israelite, ci și în altfeliu de scóle, recunoscute ca corĕspunḑĕtóre legilorŭ, potŭ sĕ obvină casurĭ ca, deși în secretŭ, sĕ se folosescă cărțĭ de scólă cu principii antipatriotice: interpeléză pe inspectorulŭ de scóle, décă se facŭ punctuosŭ în acestŭ comitatŭ așa numitele visitațiunĭ scolare, și décă îșĭ împlinesce elŭ datorința de a visita fiăcare scólă, și décă, pe basa scăderilorŭ observate în scólele visitate, întreprinde elŭ pașii ulteriorĭ necesarĭ?...

La acéstă interpelare inspectorulŭ a rĕspunsŭ, că elŭ se nisuesce a satisface obligămêntului de a visita scólele pe câtŭ 'i permite „modestulŭ“ itinerarŭ de 300 fl. Observă însĕ, că elŭ mai multŭ de atâta nu póte face; deodată cu isprăvirea banilorŭ itinerarului s'au isprăvitŭ și ulteriórele visitațiunĭ de scóle. Fiind-că itinerarulŭ e micŭ, multe scóle rĕmânŭ nevisitate și împrejurarea acésta, ce-i dreptŭ, ḑice inspectorulŭ, e păgubitóre pentru instrucțiune. Din causa acésta propuse Comitetului, sĕ róge pe ministrulŭ respectivŭ a'i da o îndoită sumă ca itinerarŭ.

Propunerea acésta fù *unanimŭ primită* din partea Comitetului.

DIVERSE.

Ouă artificiale. S'a afirmatŭ adeseorĭ, că Americanii fabrică ouă false. Acestŭ faptŭ este confirmatŭ și étă detaliurile acestei industrii curióse; Ea constă din patru operațiunĭ: pregătirea gălbinușului, a albușului, a peliței de pe ou și a cójei. Gălbinușulŭ este o amestecătură de făină de porumbŭ (cucuruḑŭ), de scrobélă scósă din bucate, de uleiu și de alte ingredientçe diferite. Acéstă mixtură se tórnă ca o pastă grósă într'o mașină, care i dă forma rotundă. După aceea gălbinușulŭ ajunge într'altŭ despărțĕmêntŭ, unde se învĕlue în albușŭ, care este compusŭ din albumină, în tocmai ca și la oulŭ naturalŭ. Acestŭ nou lichidŭ se închégă și printr'o mișcare rotătóre particulară ia o formă ovală. Oulŭ astfelŭ preparatŭ trece într'altŭ receptaculŭ din apropiere, numitŭ „mașina pentru piele“. Aci este îmbrăcatŭ cu o peliță subțire. In fine îșĭ capĕtă ultima sa îmbrăcăminte, adecă o cóje de gipsŭ, ceva mai grósă ca cója naturală. Se pune apoi pe table marĭ ca sĕ se usuce, ceea ce se întêmplă fórte iute. Productulŭ acesta primesce astfelŭ tóte aparențele unui ou veritabilŭ. Se spune, că fabricațiunea ouălorŭ artificiale nu póte satisface cătării celei marĭ; totŭ ce se fabrică sĕ cumpără de două case marĭ din New-York. De altmintrelea ouăle acestea suntŭ cu totulul totŭ nestricăcióse, bine nutritóre și totŭ atâtŭ de sănĕtóse ca și ouĕle de găină. Nu se spargŭ așa lesne, și din căusa grosimei cójei lorŭ sunt cu multŭ mai ușorŭ de transportatŭ ca ouĕle naturale.

NECROLOGŬ.

Iónŭ Buzdugŭ, preotŭ gr. or., și fiica sa Iuliana facŭ în numele lorŭ și a tuturorŭ consângenilorŭ cunoscutŭ, că prea iubita soțiă, respective mamă **Catarina Buzdugŭ** născută Popŭ, după unŭ morbŭ mai îndelungatŭ șĭ-a datŭ la 1 Iunie 1888 st. n. blândulŭ sufletŭ în mânile Creatorului în alŭ 24-lea anŭ alŭ etăței și după 3 anĭ și 7 lunĭ de fericită căsĕtoriă.

Rĕmășițele pămêntescĭ s'a așeḑatŭ spre odihna vecinică în cimiteriulŭ din Sânjosifŭ (Poiana) la 4 Iunie 1888 st. n.

Pe rĕposata o deplângŭ mulțime de consângenĭ.

Fiă-i odihna ușóră și amintirea binecuvêntată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 16 Iunie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.48	Vênd.	8.51
Argintŭ românescŭ .	„	8.42	„	8.46
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.01	„	10.04
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.89	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	109.—	„	110.
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Iunie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	99.30
Renta de hârtiă 5%	86.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	105.—
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.90
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . .	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104.30
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	125.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.50
Renta de hârtiă austriacă	79.20
Renta de argintŭ austriacă	80.90
Renta de aurŭ austriacă	109.75
Losurĭ din 1860	137.20
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	859.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	284.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	28.60
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.95
Napoleon-d'orĭ	10.02 5/10
Mărcĭ 100 împ. germane	61.97 5/10
Londra 10 Livres sterlinge	126.35

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 3 Iunie st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	90—	91.—
Renta rom. amort. 5% . . .	91.½	92.½
Renta convert. 6%	89.—	90.—
Impr. oraș. Buc. 10 fr. . . .	35.—	38. —
Credit fonc. rural 7% . . .	105.—	106.—
„ „ „ 5% . . .	89.¾	70.¼
„ „ urban 7%	107.—	107.¾
„ „ „ 6%	98.—	99.—
„ „ „ 5%	85.½	86.—
Banca naț. a Rom. 500 Lei. .	945.—	960.—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . . .	220.—	225.—
Ac. de asig. Națională. . . .	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă .	16.¾	17.—
Bancnote austr. contra aurŭ. .	2.—	22.—
Aurŭ contra argintŭ séu bilete	16.—	16.¾
Florinŭ valóre austriacă . . .	2.01	2.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ;
Dr. Aurel Mureșianu.

---

eu mĕ voiu rătăci printre ei; tu sĕ vii sĕ-mĭ iai cornulŭ, sĕ soțĭ năframa, dér sĕ nu cumva sĕ așternĭ năframa pe pămêntŭ, ci prindeți-o în brîu și scóte bucătură de bucătură de mâncă. La unŭ locŭ sĕ nu stai, că de vei sta te vede păzitorulŭ hangiului“. Văcarulŭ făcŭ ce l'a învĕțatŭ văcuța bălțată, și îșĭ mână boii sĕ pască; văcuța se rătăci printre boi, văcarulŭ se duse sprintenŭ la dênsa, îĭ luă cornulŭ, îșĭ scóse năframa, o ascunse în brîu, și umbla mâncândŭ. Dér de giaba le-a fostŭ șiretliculŭ, că tocmai când era sĕ mănânce turta de miere veni la elŭ unŭ omŭ și-i grăi: „Tu ce facĭ pe aici?“ Văcarulŭ îi rĕspunse: „Ce sĕ facŭ, frățică; nu facŭ nimicŭ, écă rodŭ le unŭ codru de pâne“. Omulŭ nu mai ḑise nicĭ o vorbă, merse acasă și-i povesti hangiului, că a vĕḑutŭ pe văcuța bălțată, că i-a datŭ văcarului mâncare.

După ce s'a săturatŭ bine, văcarulŭ se duse la văcuța bălțată și-i povesti, ce i s'a întêmplatŭ cu streinulŭ și ce i-a spusŭ elŭ. Văcuța îi ḑise: „Pune naframa în cornŭ, că țĭ-a fi de folosŭ vre-odată, când te-i duce de séră cu vitele acasă, eu rĕmâiu aici, căcĭ mĭ-e frică, că hangiulŭ mĕ ucide. Décă te-a întreba elŭ de mine, sĕ-i spui că am rĕmasŭ pe câmpŭ.“ După ce văcarulŭ sosi acasă, hangiulŭ îlŭ întrebă unde e văcuța cea bălțată? Văcarulŭ îi spuse, că n'au putut'o mâna acasă, și că mâne de bună sémă nĭ-o aduce odată cu celelalte. A doua ḑi văcarulŭ îi povesti văcuței bălțate, că hangiulŭ l'a întrebatŭ unde a rĕmasŭ. Văcuța îi grăi: „Deséră te-a întreba éră de mine, spune-i că nu m'ai pututŭ mâna acasă. Elŭ țĭ-a spune, că va trimite mâne diminéță vênĕtorĭ sĕ mĕ pușce. Așa va face. Dér tu sĕ-țĭ stringĭ hainele după ce vei ajunge acasă, și sĕ vii de grabă la mine la câmpŭ și ne-om duce în lume câtŭ ne-orŭ putea duce piciórele de iute“.

După ce văcarulŭ a ajunsŭ séra cu vitele acasă, hangiulŭ l'a întrebatŭ, unde a rĕmasŭ văcuța bălțată; văcarulŭ îi rĕspunse, că n'a putut-o mâna acasă. Atuncĭ hangiulŭ grăi: „Bine déră, dragul meu, sĕ scii că mâne cum se va crepa de ḑiuă, voiu trimite vênĕtorĭ sĕ pușce văcuța.“ Cum a auḑitŭ văcarulŭ una ca asta se duse în căsuța, unde durmia, îșĭ adună straiele și dete fuga la văcuța de pe câmpŭ. După ce-a ajunsŭ, văcuța îi ḑise: „Hai sĕ pornimŭ repede.“ Văcarulŭ îi rĕspunse: „Eu sunt gata, mĭ-am adusŭ totŭ ce amŭ.“ „Și eu sunt gata.“

(Va urma.)

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rêşnovă-Zêrnescĭ-Branŭ:* 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ:* 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele:* 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rêşnovă-Zêrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

4351—1888 tkvi. számhoz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Leményi Miklós végrehajtatónak Amindt Frigyes végrehajtást szenvedő elleni o. é. 24 frt. — kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék a hosszufalusi kir. jarásbiróság területén levö a csernátfalusi 267 sz. tjkben 488, 489, 571 hrsz. a foglalt fekvökre az árverést 336 frtban, ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennti ingatlanok az 1888 évi Augustus hó 11-ik napján d. e. 9 órakor Csernátfaluban megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át 33 frt 60 kr. készpénzben, vagy az 1881 LX tcz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi November hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 60 tcz. 170 §-értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséröl kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1888 évi Május hó 2-án.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

69

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 şi 15 ḑi a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustraţiunĭ frumóse; şi publică articlii socialĭ, poesii, novele, schiţe, piese teatralĭ ş. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare şi scienţifice cu reflesiune la cerinţele vieţeĭ practice; apoi petrece cu atenţiune viéţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunĭ din patriă şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieţei; şi preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individiḑilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România şi străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ şi literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broşurĭ lunare câte de 2½—3½ cóle; şi publică portretele şi biografiile archiereilorŭ şi preoţilorŭ mai distinşĭ, precum şi alte portrete şi ilustraţiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între aceştia mulţime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice şi scienţifice-literarĭ; şi în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte şi scirĭ cu preferinţa celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică şi literară. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanţii primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

☞ A se adresa la „CANCELARIA NEGRUŢU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura şi următórele cărţĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice şi istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica luĭ Georg. Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbeĭ românescĭ în vorbire şi scriere învederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet). Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Tóte treĭ împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de peste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ şi o notiţă istorică la fiă-care sĕrbătóre, care arată timpulŭ introducereĭ, fasele prin carĭ a trecutŭ şi modul cum s'a stabilitŭ respectiva sĕrbătóre. Preţulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ perdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţŭ. Preţulŭ 25 cr.

Branda sĕu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé. Preţulŭ 10 cr.

Hermanŭ şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantinŭ Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ. Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preţ. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa sĕu **Cloşca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătênului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materiĭ fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materiĭ fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Îndreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ şi recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Preţulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbeĭ române pentru scólele poporalĭ în treĭ cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Preţulŭ 30.

Gramatica limbeĭ române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Preţulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruţŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ şi din partea ministeriuluĭ de culte şi instrucţiune publică prin rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprinḑêndŭ compoşiţiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referinţele vieţeĭ socialĭ—se póte întrebuinţa cu multŭ folosŭ de cătră preoţĭ, învĕţătorĭ şi alţĭ cărturarĭ românĭ. Preţulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculăreĭ în scóla poporală pentru învĕţătorĭ şi preparanḑĭ. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 60 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Preţulŭ unui esemplarŭ broşuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânḑă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu multe icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Preţulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ legatŭ şi spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.